

SAMOBORSKE

Br. 2

God. VI.

Samobor, 15. siječnja 1957.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedinom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din., polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Narodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 15. — Tiskara »Prosvjeta«, Samobor

NOVINE

SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE SAMOBOR

Oba Vijeća NO-a općine održala su odvojene sjednice

Općinsko vijeće i Vijeće proizvođača Narodnog odbora općine Samobor održala su 28. prosinca prošle godine odvojene sjednice.

Oba Vijeća na svojim odvojenim sjednicama donijela su Odluku o rebalansu budžeta općine za 1956. g., Odluku o privremenom financiranju organa i ustanova općine za razdoblje siječanj—ožujak 1957., kao i suglasnost za izdvajanje pogona II. i III. ciglane »Naprijed« u Samoboru u studijsko-pokusni pogon opekarske industrije, koji će biti ustanova sa samostalnim financiranjem republičkog značaja. Donijeta je ujedno Odluka o ograničavanju troškova prevoza radnika i službenika u privrednim organizacijama na najviše Din 2.400 koje snajaju privredne organizacije, data je garancija Obrtnim poduzećima u Samoboru za dobivanje kredita radi nabave autobusa, te su doneseni zaključci po molbama za oslobođenje od plaćanja taksa na firme.

Na sjednici Općinskog vijeća formirana je komisija, koja treba poduzeti mjere za sređenje saobraćaja na relaciji Samobor—Zagreb, željeznicom i autobusom.

Na sjednici Vijeća proizvođača donesen je zaključak o odbijanju završnog računa Poljoprivredne zadruge s o. j. Strmec za 1956. godinu.

Tragom slavnih dana

Povodom proslave Dana JNA 22. prosinca 1956., a u organizaciji UROJ-e općinski odbor Samobor, krenulo je preko 100 učenika Automehničke škole Samobor, u posjet mjestima značajnim iz doba NOB-e.

Drug Petar Vrbančić, borac i rez. oficir, vodio je učenike od Samobora preko Bistraca, Otruševca, Rebra, kota 410, Slanog dola i Smerovišća. Putem je tumačio, gdje su se vodile značajnije borbe i gdje su bile vođene važnije akcije. Bio je učinjen posjet kući u kojoj je živio drug Janko Mišić. Pripovijedao je kako i gdje su bili formirani prvi narodni odbori. Mnogi učenici vodili su razgovore sa seljacima i sjećali se slavnih dana naše NOB-e. — Kasno u noći vratili su se s ovog lijepog pohoda, koji će im ostati dugo u sjećanju.

Nema opravdanja za daljni porast cijena

Da li će doći do porasta cijena i time biti paralizirano djelovanje odluke o povećanju plaća radnika i službenika koja je stupila na snagu 1957. ? Ovo pitanje postavljaju mnogi, naročito ovih dana, kada se donose novi tarifni stavovi. Pri tome se ispoljava neskrivena bojazan da se životni standard ne će poboljšati, jer će daljnjim povećanjem cijena, naročito poljoprivrednih proizvoda, biti smanjena realna zarada.

Tvrđenja da će se cijene povećati zbog porasta lične potrošnje nisu opravdana. Jer, Društveni plan za 1957. godinu koji daje prioritetni značaj životnom standardu, predviđa niz veoma efikasni mjera koje će pozitivno djelovati, na održavanje sadašnjeg nivoa cijena. Sve te mjere garantiraju da povećanje zarada ne će biti fiktivno već stvarno i da će povećanje plaća zaista pridonijeti poboljšavanju životnih uslova.

Godišnja skupština Saveza boraca općine Samobor

podvukla je potrebu veće brige o životnim prilikama boraca i djece palih boraca NOR-a

Minutom šutnje u počast palih boraca Narodno-oslobodilačkog rata započela je radom godišnja skupština Saveza boraca općine Samobor, koja je održana 30. XII. 1956. u gradskoj vijećnici. Skupštini je prisustvovalo oko 70 članova Saveza boraca.

O radu općinskog odbora, odbora mjesnih organizacija i organizacionom stanju dao je referat tajnik Saveza boraca Burić. On je iznio, da je od izbora ovog odbora Saveza boraca prošlo tek 7 mjeseci i da su uslijed toga rad i uspjesi Općinskog odbora bili ograničeni i bez većih rezultata na organizacionom učvršćenju organizacije.

Odbor je u tom vremenu održao svega 3 sjednice, na kojima je raspravljao načelna pitanja rada organizacije. Na prvoj sjednici izabran je sekretarijat od 11 članova, koji je održao također 3 sjednice. Od formiranih komisija aktivno je u ovom vremenu radila samo Komisija za historijske spomenike, koja je održala 3 sjednice. Komisija za prikupljanje podataka i izdavanje knjige »Samobor u NOB-i« održala je svega jednu sjednicu. Na sjednici je raspravljao problem prikupljanja podataka i ustanovljeno, da za prikupljanje takvih podataka treba osigurati financijska sredstva i angažirati nekoliko drugova, koji bi sve svoje slobodno vrijeme iskoristili na tom zadatku.

Na sjednicama Sekretarijata raspravljana su tekuća pitanja rada organizacije, kao rješavanje pripjelih nekoliko podnesaka naših članova, a najviše rada posvećeno je pitanju sređenja evidencije članstva, organizacije proslave Dana borca i Dana ustanaka u Hrvatskoj, te uređenja grobova palih boraca.

Mjesni odbori negdje su formirani, no nisu se sastajali osim Mjesnog odbora u Bregani. Mjesni odbor Sv. Nedjelje nije radio kao cjelina, već je sav teret rada nosio na sebi 1 do 2 druga preko kojih su izvršavani zadaci. Ovaj odbor ni danas nema poimenični pregled članova Mjesnih odbora. Iz ovih razloga bilo je nemoguće na terenu izvršiti jednu potpuniju anketu o broju članova Saveza, a niti o materijalnom stanju i njihovim životnim prilikama.

Radi sređenja mjesnih organizacija i izbora Mjesnih odbora potrebno će biti odmah nakon ove

skupštine otići na teren i pripremiti i održati godišnje skupštine mjesnih organizacija, koje do sada nisu održane i na njima izabrati nove odbore, koje će biti potrebno čvrsto povezati uz općinski odbor, da bi se postavljene zadaci, koje pred nas postavlja život i potreba naših članova mogli dosljednije izvršavati.

Naša organizacija, odnosno Općinski odbor iz navedenih razloga nije poduzimao dovoljne mjere, osim pojedinačnih slučajeva, da se aktuelna pitanja života naših članova počnu ozbiljnije rješavati. Stoga je nužno učvrstiti mjesne organizacije i prikupiti točne podatke o članovima našega Saveza njihovim prilikama a posebno o prilikama i životnim potrebama djece i roditelja palih boraca i žrtava fašističkog terora. Da je ovo nužno i neophodno, najočitiije nam govori primjer kažnjavanja zbog nepolaska djece u školu Jele Kovačević iz Sječavca i Zlate Jagodić iz Dragonoša, obe ratne udovice iz poginulih drugova u NOB-i. Iste nisu bile u mogućnosti da nabave potrebnu odjeću i obuću za djecu.

Zalosno je, da naše organizacije nisu na vrijeme poduzele sve potrebne mjere, da se imenovanim u granicama zakonskih mogućnosti i na vrijeme pruži potrebna pomoć i omogući redovno odašiljanje djece u školu.

Potrebno je da sve naše organizacije ovim i sličnim problemima posvete prvorazrednu pažnju, jer samo na taj način moći ćemo opravdati postojanje naše organizacije, koja mora biti i u današnjim uvjetima dosljedna istim idealima za koje smo se svi zajedno borili.

Ima još par primjera teškog materijalnog stanja naših članova, i trebala bi se izvršiti jedna potpuniya anketa koja bi dala pravu sliku stanja.

U toku godine izvršen je popis označenih historijskih mjesta i spomenika NOB-e, kao i popis mjesta koje bi po našem mišljenju trebalo na neki način označiti.

Medu važne zadatke koje je općinska organizacija izvršila u toku ove godine je uređenje grobova palih boraca na groblju u Sv. Nedjelji i Dragonošu. Na groblju u Sv. Martinu u toku ove godine nije ništa učinjeno, iako ima tamo nekoliko sahranjenih drugova. Također nije ništa učinjeno na prenosu posmrtnih ostataka palih drugova čiji se grobovi nalaze na raznim mjestima, a njihovi roditelji ili bliža rodbina traže da se prenesu u zajedničku grobnicu na groblju u Samoboru ili druga groblja.

Na proslavi »Dana borca« odbor se mnogo založio, a naročito par drugova. U Samoboru je u oči »Dana borca« organizirana svečana akademija, kojoj je pored boraca prisustvovalo mnoštvo građana, tako da ta akademija spada među najbolje organizirane i posjećene akademije, koje su se održale u posljednje vrijeme. — Na akademiji je dat referat i kulturno umjetnički program kojega je priredilo KUD »Ivan Goran Kovačić« iz Samobora uz sudjelovanje limene glazbe Prosvjetne ustanove »Narodni dom«. Poslije akademije na Trgu kralja Tomislava nastavljen je program sa filmom i vatrometom što je prisutne naročito oduševilo.

Na »Dan borca« organiziran je partizanski marš u zajednici s PD »Japetić« i PD »Maks Plotnikov« iz Samobora značajnim mjestima NOB-e i to u 2

(Nastavak na 3. strani)

(Nastavak na 2. strani)

Godišnja skupština DTO »Partizan«

Društvo tjelesnog odgoja »Partizan« održalo je 13. I. svoju godišnju skupštinu u Narodnom domu. Skupštinu je otvorio drug Josip Hetler. Iscrpan izvještaj o radu društva podnio je drug Žunac iz koga je vidljiv rad i rezultati toga rada u 1956. godini, kao i poteškoće s kojima se društvo bori. Kao najteži problem, istaknut je, pomanjkanje prikladnih prostorija, koje bi odgovarale svrhi, a isto tako premala financijska sredstva s kojima društvo raspolaže. — Bilo je i subjektivnih propusta naglašeno je u izvještaju, naročito u slaboj saradnji s ostalim sportskim društvima i školom, pa se takvi propusti u idućoj godini moraju izbjeći. Isto tako osjetilo se u radu pomanjkanje prednjačkog kadra i u tu svrhu koristili su se napredniji drugovi članovi DTO.

Iz podnešenog blagajničkog izvještaja vidjelo se, da je društvo raspolagalo sa skromnim financijskim sredstvima, koja su korisno utrošena.

U diskusiji o izvještajima uzeo je riječ drug Ivan Šperer i naročito naglasio, da nema sumnje, da su društvu potrebne veće i prikladnije prostorije, ali podvlači da društvo nije koristilo idealne terene, kojih imade u Samoboru za vježbanje na zraku. Imamo nekoliko plivačkih bazena, igrališta za košarku, odbojku i tenis, a da te mogućnosti za tjelesni odgoj omladine ipak nisu nikako ili slabo iskorištene. Preporuča, da se u ovoj godini ti propusti izbjegavaju i čim vremenske prilike dozvole, da sve te mogućnosti iskoriste u punoj mjeri.

U istom smislu govorio je i drug Jovica Gvozdrenović preporučivši, da se društvo poveže s kolektivom »Fotokemičke« i u slobodne dane koristi tvorničke sportske objekte.

Društvo i rad pohvalio je izaslanik kotarskog Saveza DTO iz Zagreba istaknuvši, da je Samobor po radu na ljesovici među prvima. Podvukao je, da se i ostala društva bore s istim poteškoćama naročito pomanjkanjem prikladnih prostorija. Obzirom na činjenicu, da DTO imade pored tjelesnog odgoja i politički odgoj naše omladine, treba što prije naći sredstva i mogućnosti za stvaranje uvjeta za taj odgovoran i opsežan rad društva.

Na koncu data je razrješnica starom odboru i izabran novi Upravni odbor od 22 člana. M.

STRELJAČKA DRUŽINA

Streljačka družina Samobor, poziva sve članove i prijatelje streljačkog športa, da dođu na Godišnju skupštinu, koja će se održati u petak 18. I. 1957. u 18 sati u gradskej vijećnici. Odbor

NARODNA OMLADINA

U nedjelju 20. siječnja u 9 sati održat će se u Narodnom domu XII. konferencija Narodne omladine općine Samobor. Pored ostalih pitanja na konferenciji će se analizirati dosadašnji rad i uspjesi i posaviti daljnje smjernice za rad Narodne omladine na području općine Samobor.

Zašto je meso u mesnicama skupo?

Pod tim naslovom izašao je članak u broju 1. »Samoborskih novina« u kome se tvrdi, da je u privatnim mesnicama meso skuplje za 20 dinara od državnih.

Istini za volju molim, da se u narednom broju »Samoborskih novina« odštampa ovaj moj ispravak.

»Ne svoji tvrdnja autora spomenutog članka, da je meso u privatnim mesnicama skuplje za 20 dinara po kilogramu, već je naprotiv istina, da je cijena u privatnim i državnim mesnicama ista. Kad to ne bi bilo tako, teško bi se moglo razumjeti, da mi privatni mesari imamo mušterija unatoč osjetljivo višoj cijeni mesa istoga kvaliteta. Istina je, da je u mesnicama gradskih Obrtnih poduzeća bilo mesa i po nižoj cijeni od 180 dinara kg, ali u isto vrijeme imali su govedinu i po 210 dinara što znači, dvije cijene u isto vrijeme, pa je vjerojatno za to postojao i razlog. Čim je razlika u cijeni u istoj mesnici tada je vjerojatno i u kvaliteti.

Međutim, to stanje je trajalo vrlo kratko vrijeme i toga mesa po nižoj cijeni više nema ni u jednoj spomenutoj mesnici.

Na koncu podvlačim, da se slažem s borbom potrošača za sniženje cijena mesu, ali koja je za sada opravdano visoka uslijed raznih daća i naplata, koje se moraju ukalkulirati i pribiti cijenama na malo.

Antun Slakona, mesarski obrtnik

Godišnja skupština Saveza boraca općine Samobor

(Nastavak sa 1. strane)

pravca s polazom iz Samobora. Jedna grupa PD »Japetić« i članova SB-a kretala je preko Otruševca, Vratnika, Slanog dola i Dragonceša, gdje je u Dragonošu na groblju t. j. na grobove palih boraca položila vijence i krenula na Japetić do Žitnice.

Druga grupa, isključivo članovi PD »Maks Plotnikov«, krenula je preko Lipovca i obje su se sastale na Žitnici. Putem je objašnjavano o značajnim događajima iz NOB-e i fotografirano nekoliko objekata značajnih za NOB-u našega kraja.

Mjesna organizacija Bregana organizirala je svečanu akademiju, paljenje vatre uoči »Dana boraca«, a na sam dan organizirano je sportsko natjecanje više sportova.

U Sv. Nedjelji je organizirana priredba sa referatom i narodnim veseljem.

Na Dan usanka u Hrvatskoj u Samoboru je organizirana 27. srpnja akademija s programom i u zajednici sa SSRN-om akademija na dan oslobođenja Samobora 9. svibnja.

U Bregani je također 1. svibnja organizirano narodno veselje, na dan 22. XII. t. j. za Dan JNA organizirana akademija, a prije kraćega vremena organizacija je organizirala preko Prosvjetne ustanove »Narodni dom« iz Samobora književno veče.

Općinski odbor izvišio je nekoliko intervencija na članove kod rješavanja njihovih ličnih pitanja. Ovih intervencija bilo je malo, ali se više članova nije obračalo.

Do sada je evidentirano 39 djece palih boraca i 11 djece žrtava fašističkog terora.

U školu polazi 42 djece, od toga u Osmogodišnje škole 23, srednje 10, fakultete 1, zanate 8 djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Izvan škole nalazi se 8 djece.

U toku 1957. godine trebalo bi završiti Osmogodišnju školu 5 djece, srednju 1, zanate 6.

Svu djecu na školovanju dijelom u državaju roditelji, a dijelom iz pomoći NOO-a, svega jedno dijete prima pomoć od Glavnog odbora SB za Hrvatsku.

Za školovanje i uzdržavanje, te pomoć djeci

palih boraca u 1956. godini u budžetu NOO-e bilo je osigurano 1.258.000 dinara, a od toga je utrošeno 1.150.000 dinara. U

Na području općine prema nepotpunim podacima ima 119 roditelja palih boraca i žrtava fašističkog terora, od čega ima vjerojatno prilican broj starih i iznemoglih, ali evidencije o tome nema. O broju članova SB koji su iznemogli uslijed bolesti, također za sada nemamo zvaničnih podataka, ali sigurno takvih ima. Prakupljanje podataka o starim i iznemoglim roditeljima palih boraca i žrtava fašističkog terora, kao i o iznemoglim članovima SB bit će zadatak naše organizacije u narednoj godini.

O ORGANIZACIONOM STANJU

Odbor nije bio u mogućnosti da skupštini podnese izvještaj o tačnom broju članova SB na području općine iz već naprijed navedenih razloga.

Na području općine, prema kako je rečeno, nepotpunim podacima ima 719 članova Saveza boraca, od čega općina:

1. na uže područje općine 205,
2. Mjesnu organizaciju Budnjak 240,
3. Mjesnu organizaciju Bregana 85
4. Mjesnu organizaciju Gago 97,
5. Mjesnu organizaciju Sv. Nedjelja 32,
6. Mjesnu organizaciju Smerovišće 60.

Diskusija poslije podnešenih izvještaja bila je vrlo živa.

U diskusiji su sudjelovali: Martin Medveščak, Stjepan Šilobcd, Josip Modrić, Alojz Rešetar, Petar Vrbančić, Pero Dukić, Alojz Novosel, Andrija Ciglar, Alojz Valečić, Andrija Čakanić, Stjepan Komarac, Alojz Geušić, Fabijan Klemenčić, Alojz Videković, Stanko Vugrinec i drugi.

Diskusija je podvukla neaktivnost organizacije, premalo brige o obiteljima i djeci palih boraca, a i samim životnim prilikama pojedinih članova organizacije. Ustanovljeno je, da ima mogućnosti da se sve kritične stvari riješe, samo treba da svi učestvujemo u tom zadatku koji ne ovise samo o kritici.

Na kraju donijeti su zaključci za rad u 1957.

Gradjani nam pišu...

BRZOJAV PUŽEVE BRZINE

Iz Sirača poslan mi je brzojav u kome se pozivam, da prisustvujem pogrebu svoga oca. Brzojav je zaprimljen u Siraču 31. XII. u 9 sati i 20 minuta, Samoborska pošta ga je primila 31. XII. u 13.02 sata, a meni je uručen 3. I. 1957. u 12 sati.

Stanujem u Molvicama, svega nekoliko kilometara od Samobora na dobroj cesti i sada se pitam, da li za samoborsku poštu brzojav nije brzojav ili možda smatraju, kad je u pitanju smrt, da to nije važno. — Razumije se, da pogrebu nitko nije prisustvovao.

Mislim, da se to ne bi smjelo događati jer bi se često moglo dovesti u pitanje i po neke veće stvari.

Janko Žitković, Mošice broj 26.

REDOVITO I NEOPRAVDANO ZAKAŠNJAVANJE »SAMOBORČEKA«

Mnogi putnici žale se na česta zakašnjenja na svoja radna mjesta i školu, uslijed dotrajalog voznog parka gradske željeznice Zagreb, to nže donosimo jednu takvu žalbu sudenja tehnike, Zvonimira Jovića.

»Po profesiji sam student arhitekture te kao lakav obavezan sam svaki dan doći na vrijeme na predavanje. Osim nas dača, tu se voze radnici i službenici vezani školom i poslom sa Zagrebom.

Prije svega spominjem, da vozovi već u samoj polaznoj stanici kasne i kada se obraćate odgovornim željezničkim organima za objašnjenje, kao odgovor dobivate: »Ne vajaju mašine, vlak će krenuti za sat, dva, ili uopće ne će krenuti radi toga, što nema mašine, koja bi vozila i t. d.« — Kao posljedica svega toga, mnogi zakašnjavaju na posao i u školu i mnogima njihova radna mjesta dolaze u pitanje, radi čestog zakašnjavanja.

Osim toga u istim vozovima ne održava se red. Kad dođete u vagon prethodno morate nekoliko minuta čistiti mjesto gdje ćete sjesti, a o vlakovima o podne ne treba ni govoriti, jer tada imade toliko smeća i otpadaka, da je na njima lako moguće i slomiti vrat. Prozori su stari i razlupani tako da i vožnja uopće dolazi u pitanje zbog promaje i mogućnosti da se putnici razbole. — Obzirom na činjenicu, da vlak vozi neki puta i više od 2 sata na toj relaciji, putnik je u nedoumici, kojim vlakom da krene u Zagreb i da stigne na vrijeme.

Mišljenja sam, da bi nadležni organi Gradske željeznice Zagreb, trebali o ovom akutnom problemu povesti više brige, kako bi se ovi nedostaci pravovremeno otklonili i izbjeglo pitanje vožnje uopće, uslijed dotrajalih mašina. Treba imati na umu, da ova željeznička relacija ne služi samo za turističke svrhe, već da je ona prevozno sredstvo mnogih radnika, službenika i dača, koji svaki pojedinačno pridonosi svoj obol našoj Socijalističkoj domovini i s punim pravom oni jednoglasno traže, da se ustalio red vožnje kao i sama vožnja da se odvija pravilno bez zakašnjenja.

Ja mislim, da je ovaj problem sazreo za rješavanje i da je moguće naći njegovo skidanje s drvnog reda.

Lijepi primjer naših iseljenika

U Chicagu postoji Martinski klub, koji pomaže svoje seljane iz Sv. Martina pod Okćem i gotovo svake godine pošalju obilan dar u odjeći i obući, kako bi što više pomogli svojoj pohanoj domovini.

Vinko Rudar, tajnik Martinskog kluba u Chicagu, piše nam, da su članovi kluba 1956. kupili kod Tvornice cipela »Borovo« 990 pari gumenih čizmica i za njih platili kod zastupnika tvornice u USA 1.479 dolara. Ovih dana primili su obavijest od tvornice, da su čizmice isporučene. Obuća je namijenjena za siromašniju školsku djecu.

Isti Klub kupio je i poslao u Sv. Martin u 1952. i 1954. 3.600 m bijeloga platna također za školsku djecu. —

U pismu, tajnik Vinko Rudar ističe, da hvala za tu obilnu pomoć ide, pored članova Martinskog kluba i našem narodu, koji živi tamo, i koji rado podupire akcije namijenjene kao pomoć našem narodu. — Naročito je istaknuto, da naši iseljenici žele, da djeca polaze školu, kako ne bi ostala neuka i neprosvijećena za cijeli svoj život.

Na tom velikom i lijepom daru neka je hvala našim iseljenicima i taj lijepi primjer neka ponuka i ostale naše ljude u iseljeništvu, da u granicama svoje mogućnosti pomognu svoj kraj.

PROSVJETA • KULTURA • PROSVJETA • KULTURA •

Nova knjiga pjesama o Samoboru

(uz knjigu pjesama Marijana Grakalića: »Miris moga kraja« — vlastita naklada — Samobor god. 1956.)

U općem procvatu naše novije književnosti naš Samobor nije ostao po strani. Počevši od Matoša pa dalje, u Samoboru se javilo nekoliko imena, čija su djela ostavila dubok trag u našoj književnosti: Matoš, Livadić, Toni, Hričić — sve značajna imena, koja su veliki dio svoga stvaralačkog razdoblja imala baš u ovom gradu, nekako su nezaboravna, te upravo predstavljaju ponos našega grada.

U posljednje vrijeme na području Samobora javilo nekoliko mladih pisaca, čiji je talenat očit,

Problemi školskog prostora i stanova za prosvjetne radnike

Pod predsjedništvom Ivana Šporera, predsjednika Savjeta za prosvjetu i kulturu NOO-e Samobor održana je 8. I. o. g. prva sjednica Savjeta za prosvjetu i kulturu u ovoj godini. Savjet je na ovoj sjednici izvršio analizu izgradnje školskog prostora i stanova za prosvjetne radnike u 1956. godini i razmotrio probleme izgradnje školskog prostora i stanova za prosvjetne radnike u 1957. godini.

Savjet je zaključio da se u ovoj godini treba pristupiti adaptaciji zgrada Narodnih škola: Grđanjići, Nosić selo, Smerovića i Sv. Martin, te izgradnji stanova za prosvjetne radnike kod gore navedenih škola, jer kod tih škola sadašnje stanje školskog prostora i stanova za prosvjetne radnike uopće ne zadovoljava. Pored gore navedenih radova pristupit će se i izgradnji jedne stambene zgrade za prosvjetne radnike u Sv. Nedjelji, u koliko to budu financijske mogućnosti dozvoljavale.

Također će se nastaviti s radovima na izgradnji zgrade za Narodnu školu u Samoboru, a u koliko se dobiju tražena financijska sredstva od NOK-a Zagreb za tu zgradu, onda bi u ovoj godini bio završen i drugi dio zgrade, bez fiskulturne dvorane.

Sastanak rukovodećeg kadra za predvojničku obuku općine Samobor

Održan je sastanak rukovodećeg kadra Odreda za predvojničku obuku općine Samobor 9. I. o. g. na kome se raspravljalo o planu rada u 1957. g. U Odred su obuhvaćeni svi obveznici predvojničke obuke s područja naše općine i raspoređeni su po četama i vodovima.

U toku ovog mjeseca održat će se prvi sastanak po četama s obveznicima predvojničke obuke, gdje će se obveznici raspoređivati po vodovima i upoznati s pravima i dužnostima, kao i zadatkom Odreda. Ujedno će se obveznicima predvojničke obuke održati i političke informacije.

Zaključeno je, da se u čast Dana borca održati jedna vježba u kojoj će učestvovati cijeli Odred, a plan te vježbe napraviti će komandant Odreda zajedno s komandirima četa.

Uspjela priredba KUD-a I. G. »Kovačić«

Kulturno-umjetničko društvo »Ivan Goran Kovačić« izvelo je 8. siječnja u Samoboru komediju »Uzoran suprug«.

Za ovu komediju, po broju posjetilaca i po načinu kako je primljena od prisutne publike, može se reći, da je najuspješnija premijera, koju je izvelo KUD »I. G. Kovačić« na samoborskoj pozornici. Publika je s mnogo smijeha i užitka pratila tok izvedbe i na kraju svakog čina burnim pljeskom nagradila izvađače. Kopewood, autor komedije »Uzoran muž«, svojim duhovitim dijalozima dao je radnji izvanrednu živost, a samo odvijanje zapleta i raspjeta impresivno je djelovalo i vjerno dočaralo publici moralne zasade engleskog društva.

Izvanrednom glumom, koja je ugodno iznenadila odlično su pogodili pojedini karakterni likovi i na taj način izvedba je donešena s mnogo profinjnosti i smisla za umjetničko ostvarenje.

I ovdje se mora naročito istaći glavne aktere ove komedije iako se mora priznati, da su i one manje, sporednije uloge donešene vrlo dobro.

Ulogu Blanche Gitter, tumačila je Marija Gros i njome ponovno dokazala, da ima izvanredne glumačke sposobnosti. Zahvaljujući njenoj glumi izved-

ba je dobila posebnu notu, punu živosti i draži, koja je nasmijavala do suza.

Ne manje dobar od svoje partnerice, Edo Jane, u ulozi uzornog muža izvanredno je pogodio tip muškarca-muža, koji se boji kompromitirati damu, koji opija do besvijesti sebe i tu damu, znanicu svoje kuće, samo da izbjegne tom kompromitiranju, koga ta dama istinski želi, da na koncu ipak kompromitiran kod svoje žene, istupa energično i u njenim očima postaje pravi muškarac, kakvog je ona zamišljala.

Među ovim samoborskim literatama, koje bismo lako izbrojili pisama jedne ruke (bez da ih sve upotrebimo), svakako iskaknuto mjes. o zauzima Marijan Grakalić, pjesnik Samoboru, poznat prvom iako početničkom zbirkom lirike »Lirika nad Samoborom«. Ma da on danas ne živi u Samoboru, on nas svojom drugom zbirkom pjesama, koja je nedavno izašla u Samoboru, prsljava da k ženo nekoliko riječi o njemu i toj njegovoj zbirki pjesama.

Za razliku od njegove prve zbirke, koja je kvantitativnija od ove druge, a koja nosi sve dobre i loše strane početništva, ova druga zbirka je manja, ali kvalitetnija, što joj svakaako ide u prilog. I ova je zbirka pjesama prvenstveno lirika Samoboru, no i u njoj imade pjesama, koje ne bi trebale ući u ovu zbirku.

Kad čovjek pročita ovih 11 pjesama, odmah se dobiva dojam, da je njihov autor krenuo prilično naprijed od svoga početničkog nivoa. Dok je ona prva zbirka puna prozaičnih elemenata, bez invencije, u ovoj se drugoj zbirki ovaj nedostatak pomalo gubi, te sve više dolazi do izražaja ono, što se naziva prava poezija. Stike su daleko bolje, iako još uvijek dosta blijede.

Tako na pr. u jednoj inače relativno dobroj pjesmi »Susret u Samoboru«, prve dvije strofe su vrlo dobre. Evo na pr. prve strofe:

U maju,
na biću
vidio sam Tita.
Nenadano
došao je jutros
u naš mali grad.

Slike i ritam ovdje su vrlo dobri. Međutim, već u trećoj strofi potpuno se gubi ritam, te čak imade ovako prozaičnih stihova:

Stari, htio sam mu reći
nježno i sentimentalno.

Svakako da ono »nježno i sentimentalno«, niti je ritmički, niti uopće pjesnički opravdano. Moglo bi se nabrojiti više ovakvih stihova.

Uopće se može lakho utvrditi, da je ritam najveći nedostatak Grakalićeve poezije. Tu će drug Grakalić još morati dosta raditi. Najbolja je pjesma ona »U Laviću«. — Posljednje dvije pjesme ne spadaju po motivu uopće u ovu zbirku, te prilično samo opterećuju lijepu cjelinu.

Bez obzira na ove kritičke primjedbe, ova zbirka Grakalićeve poezije predstavlja lijepi doprinos kulturi našega grada, te predstavlja još jedan vrijedan dokument kulture današnjice.

Mirko Radušić

Nema opravdanja za daljni porast cijena

(Nastavak sa 1. strane)

biljnije mjere u početku. Kreditnu politiku Narodne banke trebalo bi tako uskladiti da se poduzeća koja imaju zalihe robe iznad dozvoljenih ne mogu kreditirati.

Ako bi se jedna takva mjera dosljedno sprovodila, poduzeća ne bi mogla da gomilaju pretjerane zalihe proizvoda široke potrošnje da bi dočekala višu cijenu, već bi morala da ih iznese na tržište po sadašnjim i, eventualno, nižim cijenama.

Poduzeća koja imaju izuzetan položaj na tržištu pokušavat će također da unovče svoje proizvode po višim cijenama. Ali se i njihovi pokušaji mogu osujetiti energičnim mjerama. Organi za cijene mogli bi da dobiju šira ovlaštenja da bi svojom intervencijom, makar se ona nazivala administrativnom, onemogućila špekulanske tendencije da putem povećanja cijena ubavuju neopravdanu dobit od potrošača. U ovom, kao i u drugim sličnim slučajevima, može se primijeniti i ranije d. n. s. na odredba o oduzimanju neopravdano stečene dobiti u korist zajednice.

Pokraj ovih, većma značajnih mjera za stabilizaciju tržišta i cijena, Društvenim planom se predviđa uspješnije trošenje sredstava za investicije i druge oblike unutrašnje potrošnje. Ovakav način trošenja sproveden će se naročito u prvim mjesecima godine da se ne bi povećanom potražnjom višio jaki pritisak na robne fondove.

U borbi za učvršćivanje cijena i stabilizaciju tržišta industrija i trgovina imaju jednu od najznačajnijih uloga. I od industrije i od trgovine zavisi da li će tržište biti pravovremeno snabdjeveno dovoljnim količinama proizvoda široke potrošnje, ali tako da ti proizvodi odgovaraju i kvalitetom i asortimanom ukusu i potrebama potrošača. Tijesna saradnja trgovine sa industrijom, ispitivanje potreba tržišta, ostvarivanje zahtjeva i želja potrošača, jednom rječju dobra opskrba tržišta proizvodima široke potrošnje bit će pozitivan doprinos da se cijene održe na sadašnjem nivou.

Potrebno je na sve ove zadatke ukazati baš sada, zato što se trgovina nije pripremila da dočeka povećane zahtjeve potrošača. Nije rijetka pojava da su potrošači, prisiljeni da obidu bezbroj prodavaonica da bi našli neki od najobičnijih artikala koje naša industrija proizvodi u dovoljnim količinama. U unutrašnjosti stanje je još nepovoljnije, pa se često događa da pojedini gradovi ostanu bez soli, šećera, šibica i drugih nužnih artikala iako na stovarištima ima te robe dovoljno.

Elastičnijom kreditnom politikom i na području trgovine Narodna banka također može potpomoći da tržište bude bolje snabdjeveno. Ona ne bi smjela više da primjenjuje već zastarjele kriterijume za dčdjeljivanje kredita i da time sprečava trgovinu u snabdjevanju potrošača. Osnovni kriterijum za dobivanje kredita mora biti stvarna potreba, a ne neko formalno mjerilo.

Kada je riječ o opskrbi tržišta prehrambenim proizvodima, skleni smo da se uvijek žalimo na to da ih nema dovoljno, da je godina podbacila, i da su cijene zato visoke. Ima u tome, naravno istine. Ali je istina i to da su nam ove godine propale silne količine poljoprivrednih proizvoda zato što nije bilo dobre organizacije ni transportnih sredstava da se one prevezu do gradskih tržišta.

Istina je i to, da su se neki proizvođači otakupljivali i da se sada otkupljuju od proizvođača po 40 do 50 dinara, a da ih potrošači plaćaju preko 200 dinara po kilogramu (meso). Problem transportnih sredstava ne može preko noći da se riješi, ali je ohrabrujuće da su stvaraoci Društvenog plana vodili o tome računa i predvidjeli u idućoj godini nabavu izvjesne količine kamiona, drugih transportnih sredstava i razne opreme za trgovinu.

Na početku Nove godine najvažnije je da trgovina i industrija shvate da od dobre opskrbe tržišta zavisi najvećim dijelom da li će realna zarada radnika i službenika biti smanjena ili ne. Postoje svi materijalni uslovi da do toga ne dođe jer nema stvarnog opravdanja da se cijene povećavaju.

Aleksa Kamatović

Poljoprivreda

DA LI JE RENTABILNA UPOTREBA UMJETNIH GNOJIVA?

Često se čuju prigovori pojedinih naših zemljoradnika, da prilikom upotrebe umjetnih gnojiva nisu opazili nikakvog povišenja prinosa kulture, koju su gnojili. Ovaj prigovor često je i opravdan s razloga, jer dotični zemljoradnik nije pravilno postupio prilikom upotrebe umjetnih gnojiva, a niti se prije toga posavjetovao sa poljoprivrednim stručnjakom od kojeg bi dobio potrebna uputstva, kako i na koji način i koje umjetno gnojivo, da upotrebi za dotičnu kulturu.

Pri pravilnoj upotrebi umjetnih gnojiva potrebno je voditi računa o nekim važnim faktorima, koji također utječu, da upotreba umjetnih gnojiva bude rentabilna t. j. da se s nime postigne željeni cilj — povišenje prinosa. Potrebno je znati kakvo je zemljište, kakav je bio predusjev, zatim, kakav se usjev želi gnojiti, vrijeme i način dodavanja umjetnih gnojiva i količina umjetnih gnojiva za pojedinu vrstu usjeva.

Da bi se ispitalo djelovanje umjetnih gnojiva na pojedine kulture na području naše općine provedeni su orijentacioni pokusi i to godine 1945., i 1955. i 1956. sa upotrebom umjetnih gnojiva na livadama i oranicama. Na oranicama su gnojene kulture kukuruza, ozimih žitarica i krumpira. Ovdje ćemo iznijeti samo podatke dobivene gnojidbom prirodnih livada i gnojenja kulture kukuruza.

a) Gnojenje prirodnih livada

U ekonomskoj godini 1954./55. provedena su 4 propagandna pokusa na prirodnim livadama sa gnojenjem sm etnim gnojivima. Pokusi su provedeni kod Garašić Stjepana u Rakovpotoku, Iviček Ljudevita u Sv. Nedjelji, te kod Kovačić Lvice i Gestić Vida iz Podvriha. Ovi pokusi provedeni su na dolinskim livadama zajednice trava krestaca (Cynosuretum cristati), kojih kod nas imade najveći dio od ukupne površine livada. Gnojeno je koncem jeseni 1954. god. u drugoj polovici mjeseca prosinca sa 300 kg Thomassove drozge i 200 kg kalijeve soli po 1 ha, dok je 250 kg vapneno amonijske salitre (Nitromonkala) po 1 ha sipano u proljeće 1955. godine u dva obroka i to: 20. III. 1955. 125 kg i 5. IV. 1955. 125 kg po ha.

Košnjom sijena, koje je izvršeno 16. VI. 1955. godine i košnjom otave 2. IX. 1955. ustanovljeno je, da je prinos sijena i otave na gnojenoj parceli kod Iviček Franje iz Sv. Nedjelje bio 125 mtc ha, dok je na negnojenoj parceli bilo svega 70 mtc ha. Dakle gnojena parcela dala je za 55 mtc po ha više sijena i otave od negnojene parcele. Kada još uporedimo kvalitet sijena i otave po vrstama trava koje su rasle na tim parcelama onda vidimo, da smo na gnojenoj parceli dobili 86% dobrih trava i djetelina, a 14% kiselih trava i korova. Na negnojenoj parceli taj postotak bio je posve drugačiji. Dobrih trava i djeteline bilo je 70%, a kiselih trava i korova 30%. Prema tome, gnojena parcela dala je kvalitetnijeg sijena i otave za 16% više.

Ako računamo rentabilitet gnojenja prirodnih livada umjetnim gnojivima prema današnjim cijenama gnojiva, po kojima se ista prodaju kod Poljoprivredne zadruge Samobor onda dobivamo slijedeću sliku:

1. Troškovi gnojenja:

300 kg/ha Thomassove drozge a Din 12   Din 3 600
200 kg ha kalijeve soli   "   "   "   15   "   2.800
250 kg/ha vapneno amonijske salitre a Din 20 D. 5.000
750 kg/ha   Din 11.400

2. Prihodi:

Ako višak prihoda sijena od 55 mtc po 1 ha pomnožimo sa cijenom od Din 10 za 1 kg to nam prihod u novcu iznosi Din 55.000. Odbivši od toga troškove umjet. gnoja Din 11.400 i k tome dodamo još 7% kamata na tu svotu kroz godinu dana, što iznosi Din 800 dakle ukupni troškovi gnojenja iznose Din 12.200 ostaje nam čisti višak od Din 42.800 po 1 ha ili 25.500 Din po 1 kj.

b) Gnojenje kukuruza:

U 1955. godini provedena su 2 orijentaciona pokusa sa gnojenjem kukuruza i to: kod Jelinić Antuna u Orešju i na Ekonomiji Poljoprivredne zadruge u Celinama. Gnojenje je izvršeno i kod hibridnog kukuruza, ali ovdje ćemo iznijeti samo rezultate tih pokusa kod divlje s rće tih kukuruza. Uz običnu agr. tehniku, koju svi naši selaci primjenjuju kod sjetve kukuruza, upotrijebljena su još i umjetna gnojiva po ha i to:

200 kg Superfosfata a Din 13   Din 2.600
250 kg Vapneno-amonijske salitre a Din 20   5.000
450 kg   "   "   "   Din 7.600

Upotreba umjetnih gnojiva bila je slijedeća: Superfosfat je sipan po surovoj brazdi i zatim zadržan, dok je jedna polovina vapneno-amonijske salitre sipana odmah iza sjetve kukuruza, a druga polovina sipana je kod prvog okapanja kukuruza. Sve ostale agrotehničke mjere bile su jednake kako na gnojenoj tako i na negnojenoj parceli na običajan način kako se to kod nas radi kod uzgajanja kukuruza.

Berbovom kukuruza (a nakon odbitka vlage, koja je ustanovljena susenjem uzoraka) ustanovljeno je, da je prinos kukuruza u zrnu bio na gnojnoj parceli 50 mtc/ha ili 28 mtc ha dok je negnojena parcela dala 39 mtc/ha ili 22 mtc po 1 kj. Dakle višak prinosa zrna bio je za 11 mtc po 1 ha ili 6 mtc po kj viši na gnojenoj parceli. Ovdje valja napomenuti, da oba zemljišta na kojima su predviđeni pokusi su vrlo plodna i pogodna za uzgoj kukuruza.

Uzmemo li cijenu kukuruza 30. — dinara po 1 kg, onda višak prinosa iznosi Din 33.000. — Odbijemo li od toga troškove umjetnih gnojiva Din 7.600 — i na taj iznos 7% kamata godišnje, što ukupno iznosi Din 8.200. — dobi ama čisti višak od Din 24.000 — po 1 ha ili 14.260 po 1 kj.

Iz gore navedenih podataka vidimo, da je pravilna upotreba umjetnih gnojiva rentabilna, i da sa upotrebom umjetnih gnojiva možemo u znatnoj mjeri povisiti prinose naših livada i oranica.

Ako bi primjenili upotrebu umjetnih gnojiva na većim površinama samo kod kultura livada i kukuruza (jer dvije kulture zauzimaju najveće površine poljoprivrednog zemljišta kod nas) uzevši kod toga niže viškove prinosa po jedinici površine od onih, koje nam pokazuju pokusne parcele, dobili bi slijedeće rezultate:

Gnojena povr. u ha	Postignuti višak prinosa u mtc		Cijena po 1 mtc Din	Ukupno Din	Troškovi gnojenja		Višak prinosa u Din
	po 1 ha	ukupno			po 1 ha	Ukupno	
livada 1000	25	25.000	1.000	25.000.000	12.200	12.200.000	12.800.000
kukuruza 500	8	4.000	3.000	12.000.000	8.200	4.100.000	7.900.000
SVEUKUPNO:				37.000.009		16.300.000	20.700.000

Još nekoliko riječi o gradnji kuća u Samoboru

Druže uredničice!

U »Samoborskim novinama« od 1. I. o. g. na strani 5. pročitao sam članak sa sjednice predsjedništva Općinskog sindikatskog vijeća održane 13. prosinca 1956., na kojem je govorio nekih drugih problema, tretiran i problem dodjeljivanja zajmova za stambenu izgradnju u 1955.—1956. godini.

U članku se ističe, »da u Samoboru ima kuća u koje nije više potrebno mnogo ulagati za njihovo dovršenje. Vlasnici takvih kuća nisu u stanju da ih dovrše, jer su odobreni kredit utrošili. I sad mi s jedne strane kukamo kako je kod nas teška stambena situacija, a s druge strane imamo nedovršenih kuća koje možemo za kratko vrijeme osposobiti. Novaca imamo, ali radi nerazumnog cijepidlačenja i ograničenja u dodjeljivanju kredita do iznosa od 800.000 dinara, premda takvo ograničenje ne postoji u Odluci Narodnog odbora općine, mi gledamo nedovršene kuće i dalje zapomažemo o teškoj stambenoj krizi«.

Točno je, da se osjeća pomanjkanje stambenog prostora u Samoboru, kao i u drugim mjestima države, ali je potrebno napomenuti da je na području općine Samobor za izgradnju Stambenog prostora bilo više interesenata za dobivanje zajmova nego što iznašaju sredstva stambenog fonda, i da je pretežni dio onih, koji su dobili zajam od 400 do 800.000 dinara podignuo stambene zgrade i uselio se u njih.

Iznimke su baš oni interesenti, koji su ušli u izgradnju s vrlo malim vlastitim sredstvima, iako je s druge strane još ostalo interesenata koji nisu mogli dobiti zajmova. Odluka NO-a istina nije donesena za gornju granicu dodjele kredita, ali je Upravnom odboru stambenog fonda preporučeno od strane NO-a, da se kod dodjele zajmova drži principa od najviše Din 800.000, odnosno da prednost

Prema katastarskim podacima, na području naše općine ima oko 4.094 ha livada, a od toga oko 2.200 ha nizinskih livada, prema statističkim podacima sije se kod nas svake godine oko 2.900 ha kukuruza. Pristupimo li gnojenju samo 1.000 ha prirodnih livada iz postignut uspjeh od 95 mtc sijenja i otave po 1 ha, čime postignemo višak prinosa od 25 mtc sijena i otave od nagnojene parcele, kako nam to pokazuju pokusi, te gnojenju kukuruza na površini samo od 500 ha uz postignuti višak kukuruza u zrnu po 1 ha od 8 mtc na gnojenoj parceli, a ne 11 mtc kako je to dobiveno u pokusima, to bi uspjeh te akcije izgledao ovako: (vidi tabelu)

Iz donjeg prikaza vidi se, da gnojenjem navedenih kultura postignemo višak prinosa od 25.000 mtc sijena i otave i 4.000 mtc kukuruza u zrnu, što bi za našu privredu predstavljalo veliki doprinos. Ako od vrijednosti postignutog viška odujemo troškove, ostaje nam čista dobit od 20.700.000 — dinara, što predstavlja oko 30% ukupnog poreza i prireza od poljoprivredne, pa bi se time zemljoradnicima znatno olakšalo plaćanje tih obaveza.

Uvidjevši kakve koristi nam daje upotreba umjetnih gnojiva u poljoprivrednoj proizvodnji, kad se ona pravilno upotrebe, naša narodna vlast odbila je beskatnatni zajam za nabavu sijena i umjetnog gnojiva onim zemljoradnicima koji su u prošloj 1956. godini stradali od raznih elementarnih nepogoda pa to je i svrha ovog članka, da podsjeti sve one poljoprivrednike kojima leži na srcu dobrobit naše zajednice, da pristupe primjeni upotrebe umjetnih gnojiva i raznih agrotehničkih mjera za povišenje prinosa poljoprivredne proizvodnje, koristeći se pri tome raznim pomoćima, koje nam ta zajednica pruža. Samo povišenjem proizvodnje gdje god je ono moguće, poboljšavamo životni standard sebi i svim radnim ljudima naše zajednice.

I. D.

imaju oni interesenti, koji imaju više vlastitih sredstava.

Prema iznijetom, ne radi se o ograničenju zajmova, već o tome da se sredstvima stambenog fonda podigne što više stambenog prostora, i da kod toga za pomoćnici pridonese u što većem postotku vlastita sredstva, jer se time povećavaju ukupna sredstva za podizanje stambenog prostora. To je i postignuto i smatram, da je princip o dodjeli zajmova do visine od Din 800.000 bio pravilan s obzirom da je interesenata bilo dosta i na tu visinu.

Međutim, kada takvih interesenata ne će biti, sigurno je, da će se gornja granica povisiti, ali s tim da opet prednost imaju oni interesenti koji najviše pridonese za izgradnju svojim sredstvima. To je jedini put da se uz ograničena sredstva s kojima stambeni fond raspoložuje postigne što veća izgradnja stambenog prostora, a to je konačno cilj u ukupnom podizanju životnog standarda, kao što se to ističe i u članku.

I. K.

Anegdote iz NO rata

JUNAČKA POGIBIJA

Partizan Mića više se isticao dobrom glumom u skečevima nego hrabrošću u borbi. Na jednoj priredbi igrao je ulogu mladog partizana koga su talijanski fašisti izveli na strijeljanje. Kad »stalijanci« povukoše obarače, puške samo škljocnuše, jer su zakasnili oni za kul'sa, koji su trebali da pucaju kroz prozor radi dočaravanja streljanja. Mića ipak pade kao pokošen. Nešto kasnije odjeknu i pucanj.

Na račun kazališne tehnike i Mićine »pogibije« stari komandir Boško dobaci iz publike:

— Vala, junčaki pogibe Mića, neka mu je slava!

VIJESTI

VATRA U PLANINARSKOM DOMU NA OŠTRCU

Na Novu godinu u 6 sati u jutro izbio je požar u planinarskom domu »Janko Gredelj« na Oštrcu. Vatra se pojavila u spavaonicama 2 i 3 i za nešto manje od 2 sata lokalizirana po prisutnim planinarima, kojih je bilo oko 40. Šteta od požara procijenjena je na 150.000 dinara.

Do požara je došlo zbog toga, što su zidovi obloženi heraklit pločama i izravno spojeni s dimnjakom, koji ujedno dodružuje i drvenu građu, koja je u glavnom i izgorjela. Zgrada je bila osigurana.

NEHOTICE RANJEN NA STARU GODINU

Na Staru godinu, pred školom u Dražniku, sakupili se seoski mladići da slušaju radio. Oko 21 sat jedan od njih je zapucao iz revolvera i nehotice ranio u ruku Josipa Kozlića. — To neoprezno baratanje oružjem moglo je uroditi i težim posljedicama nego što je to bilo u ovom slučaju.

Pucnjave iz raznih oružja su česte u našim selima naročito iz kubura, mužara i zarđalih pištolja i nije rijedak slučaj, da mnogi osanu bez pistiju, očiju, a poneki izgube i život, pa bi taj običaj davanja oduška svojoj radosti prilikom praznika trebalo iskomjeniti, te na taj način spriječiti teške nesreće, koje neki nose kroz cijeli svoj život.

KAKO DOSKOČITI KARTANJU ZA NOVAC U JAVNIM LOKALIMA?

U nekoliko navrata pisano je u našem listu o jednom, da ga nazovemo tužnom običaju — kartanju za novac. Te igre redovito svršavaju tučnjavom, razbijenim glavama, izgubljenom pa čak i pravećenom novcu i u finalu nastupa: liječnik, sud, zatvor itd. Za takvo stanje u javnim lokalima snose odgovornost sami poslovođe ugostiteljskih radnja, jer takve igre ne samo da dozvoljavaju, nego čak daju i karte.

Do nedavno takvo igranje bilo je u »Lovačkom rogu« i kad im je poslovođa radnje otkazao gostoprimitstvo, prenijeli su svoj štab u gostionicu »Zagreb« i pretvorili ju u Monte Carlo. Zanimljivo je, da su to uvijek iste osobe, koje su, kako izgleda postali pasionirani »šnapsleri« za novac. To stanje treba dokrajčiti ako ne drugačije, a ono kažnjavanjem i to u njihovom vlastitom interesu jer mnogi od njih, a tako i njihove porodice gotovo gladuju kroz čitav mjesec, jer im je hranitelj bio žrtva toga zavodničkog »šnapsla«.

PROMOCIJA

Naš sugrađanin Dragutin Fresl ml., promoviran je na čast građevinskog inženjera na kojoj časti mu prijatelji, znanci i sugrađani s. dačno čestitaju!

VATROGASNE VIJESTI

Vatrogasni odbor općine Samobor izvršio je sve potrebne pripreme za održavanje godišnjih skupština dobrovoljnih vatrogasnih društava na području općine Samobor, koje će se održati u razdoblju od 12. I. do 15. II. o. g., prema utvrđenom rasporedu.

Na tim skupštinama analizirat će se rad vatrogasne organizacije na području općine Samobor za godinu 1956., koja je imala vrlo dobre rezultate u čuvanju državne, društvene i privatne imovine, a isto tako nastojati da se nedostaci u budućem radu uklone u što većoj mjeri.

Po održanim skupštinama csnvnut ćemo se opširno na rad i odvijanje istih. D. K.

KAKO JE DOČEKANA NOVA GODINA U SAMOBORU I OKOLICI?

Nova godina 1957. naročito je masovno dočekana na području općine Samobor. I ranije Nove godine dočekivane su na posebno svečan način, ali ni jedna po broju organiziranih dočeka nije kao ova godina. Za ilustraciju navest ćemo samo nekoliko organiziranih dočeka Nove godine na području naše općine: OPZ Galgovo, Zadruga za elektrifikaciju sela Rudé, DVD Bobovica, Odbor za elektrifikaciju Molvica, SSRN Rakitje, Narodna omladina Automehaničke škole u Domu Hrastina, Zadruga za elektrifikaciju Manja Vasi, Nogometni klub »Samobor«, Narodni dom — kino Samobor i restauracija Bregana.

Na svim tim priredbama učestvovalo je nekoliko tisuća osoba i manifestiralo svoju radost u dubokom uvjerenju, da će 1957. donijeti daljnji napredak u razvitku naše zemlje.

PORESKI OBVEZNICI OBRATITE PAŽNJU na popunjavanje poreznih prijava za 1956. i 1957. godinu

Prošla je poslovna 1956. godina. U ovom broju »Samoborskih novina« pozvani su obrtnici, slobodne profesije i osobe, koji stižu prihode izvan poljoprivrede, na podnošenje poreznih prijava.

Porezne prijave podnose se u roku od 16. do 31. siječnja 1957.

Tko u tom roku ne podnese odgovarajuću poreznu prijavu, plaća u ime kazne 3% od razrezanog poreza.

Tko na posebni poziv financijskoga organa općine Samobor ne podnese poreznu prijavu, plaća 6% kazne od razrezanog poreza.

Prema tome pravovremeno podnošenje porezne prijave u interesu je samih poreznih obveznika.

Popunjavanje poreznih prijava treba da je čitko i uredno. Preporuča se, da se porezna prijava prethodno sastavi u konceptu na običnom papiru, pa da se prekontroliraju s.e unijete brojke, treba to na čisto prepisati u prijavu.

POREZNE PRIJAVE PAUSALISTA

Prema članu 37. Uredbe o porezu na dohodak porezna komisija NOO-a Samobor utvrdit će poreznu osnovicu za godinu dana unaprijed onim zanatlijama, koji ne upotrebljavaju tuđu radnu snagu.

Porezna komisija može također utvrditi paušalni razrez poreza i onim zanatlijama, koje upotrebljavaju tuđu radnu snagu, kao i privatnim ugostiteljskim radnjama.

Načelno ne bi trebalo paušalno oporezovati one zanatlije, koji ne upotrebljavaju tuđu radnu snagu, ali koriste strojeve na umjetni pogon.

Međutim, mogu se paušalno oporezovati zanatlije, koji koriste tuđu radnu snagu, a tu prije svega spadaju: krojači, postolari, brijači i njima slični.

Kod popunjavanj poreznih prijava-paušalista za 1957. god. porezni obveznici treba da imaju u vidu slijedeće momente:

— da realno predvide svoj brutto promet za 1957. imajući kod toga u vidu svoje poslovanje u 1956. godini;

— da imaju u vidu cijene svojih proizvoda i usluga kako u 1956. g. tako i u 1957. godini;

— da znaju, koliko će i kakve radne snage upotrebljavati u 1957. godini;

— da predvide, koliko će prosječno dnevno raditi i koliko im iznosi prosječna brutto satnica.

Na osnovu prednjih elemenata vrlo je lako obračunati predvidivi brutto promet za 1957. godinu (naravno, ako porezni obveznik to želi).

Nakon obračuna brutto prometa treba specificirati predvidive troškove za ostvarenje brutto prometa onako, kako to zahtijevaju kolone u samoj poreznoj prijavi.

Kada se specificirani troškovi odbiju od brutto prometa, dobiva se odgovarajući netto dohodak.

Većina poreznih obveznika paušalista ne plaća porez na promet. Ostali plaćaju 10% bilo od proizvoda, bilo od usluga. No kod usluga imaju pravo odbiti utrošeni materijal pa tako plaćaju porez samo na vrijednost rada. Ovdje se radi prije svega o kovačima i kolarima, naročito onima sa sela.

Na osnovu prednje primjedbe treba popuniti u poreznoj prijavi kolonu »promet proizvoda i usluga«.

Na kraju, oni porezni obveznici-paušalisti, koji posjeduju strojeve još popune kolonu predviđenu za strojeve, i porezna prijava je gotova.

Popunjavanje porezne prijave od strane paušalista uopće nije neki problem, osobito ako se za to ima dobre volje.

POREZNE PRIJAVE OSTALIH,

koji se oporezuju za godinu dana unatrag.

Popunjavanje poreznih prijava i ovdje treba da je na istom principu kao i kod paušalista, iako ima bitnih razlika.

Paušalisti se oponezuju na »predvidivi« promet i »predvidive« troškove, a ostali na stvarno obavljene promet i stvarno postignute troškove u vezi obavljenog prometa.

Podaci o brutto prometu dobit će se kod ogromne većine ovih poreznih obveznika na osnovu re-

PRVI GRAĐANIN ROĐEN U 1957. GODINI

Prvi građanin u 1957. godini Marija Herger, kći Ivana i Jelke iz Otoka, rođena je 1. siječnja u 0.1 sat. — Čestitamo!

gistriranih računa u 1956., a tome treba dodati još i obavljene promet s privatnicima, koliko ga je bilo.

Troškove treba u poreznoj prijavi naročito pažljivo specificirati i potkrijepiti dokazima.

Ovo ne čini nikome nekih većih poteškoća, jer se većina troškova vrlo lako može dokazati kao:

- isplaćene plaće,
- doprinos za socijalno osiguranje,
- doprinos za s.ambeni fond,
- obustavljeni i plaćeni porez na promet,
- pogonski troškovi,
- amortizacija strojeva i alata,
- članarina komori,
- najamnina,
- isplaćene dnevnice i terenski doplatak,
- isplaćeni prevozni troškovi,
- razne marže, rabati i sl.čno,
- nabavljeni osnovni i pomoćni materijal.

U poreznu prijavu ne treba stavljati isplaćeni porez na upotrebu tuđe radne snage, jer se taj izdatak nakon utvrđivanja poreza na dohodak priznaje računskim putem.

Ostale eventualne troškove treba posebno specificirati i pokazati u odgovarajućoj koloni porezne prijave.

Iskustvo je pokazalo, da većina zanatlija nekako »s.ambo s.ajki« s dokumentima o nabavljenom materijalu.

Danas su prilike na našem tržištu već takve, da se za svaki kupljeni materijal može pribaviti odgovarajući dokument.

Ako se neki materijal kupuje od privatnika, u koliko isti ne želi ispostaviti račun, treba na posebnoj papiru ispisati, šta je kupljeno, od koga i za koju cijenu, te mjesto stanovanja prodavaoca.

Oni obrtnici, koji su radili izvan Samobora, mogu obračunati dnevnicu prema postojećim zakonskim propisima kao i putne troškove.

Zanaćska komora — ispostava Samobor — dobila je odgovarajuća uputstva, pa može zanatlijama pomoći kod obračunavanja dnevnica i terenskih doplata.

Ako je porodica tokom 1956. godine imala neke veće izdatke oko liječenja ili pogreba svojih članova, treba to posebno naznačiti uz poreznu prijavu, ali se taj trošak ne može odmah staviti kao režijska stavka.

Isto tako se zanatlijama priznaje isplaćeno zdravstveno osiguranje za njih i za njihove porodice.

Ako se bude kod popunjavanja poreznih prijava pridržavalo prednjih uputstava, bit će olakšan rad kako samim poreznim obveznicima tako i referentima, te komisiji za razrez poreza.

Treba da je svakome jasno, da tko god se bavi privrednom djelatnošću, ostvaruje i dohodak i na osnovu toga ima odgovarajuće obaveze prema zajednici. Svakako, tko ostvaruje veći promet, ima i veći dohodak, pa o tome vodi računa i porezna komisija.

PODNOŠENJE POREZNIH PRIJAVA OD ZGRADE:

Kod zgrada poreznu osnovicu čini vrijednost svih stanova i lckala dotične kuće, a prema rješenju kojeg izdaje Stambena uprava.

U troškove priznaju se:

- uplaćene svote u stambeni fond,
- ostali troškovi, koji su bili neophodni za održavanje zgrade kao: odvoz smeća, dimnjačarske usluge, svijetlo na stubištu i ulazu, popravak krova, zidova, stepenica, kanalizacije, prozora, bojanje istih i t. d.

Uz poreznu prijavu treba priložiti odgovarajuće račune bilo od zanatlija, u koliko se to radilo putem istih, bilo za nabavljeni materijal, ako je vlasnik zgrade sam vršio popravke.

Zemljoradnici, koji su postigli veće prihode od uobičajenih izvan poljoprivrede (ovdje se ne misli na zemljoradnike, koji su vršili prijevoze), podnijet će porezne prijave na osnovu posebnih poziva Odjela za financije.

L. Babić

MALI OGLASNIK

PRODAJEM GRADILISTE-VOĆNJAK u najljepšem dijelu Samobora u površini od 800 čhv. Cijena po dogovoru. Upitati u uredništvu novina.

MJESTO DVORKINJE traži starija žena penzionerka. Ostalo po dogovoru. Upitati u uredništvu lista.

DJEČAJI * KULTIČ

Proslava Dana dječje radosti

Proslava Dana dječje radosti ostat će mi u trajnoj uspomeni. Uz pomoć društva »Naša djeca« i mnogih samoborskih poduzeća, priredena je u Narodnom domu zabavica za nas najmlađe građane Samobora. U organizaciji proslave sudjelovali su uz nastavnike i naši dragi roditelji, koji su se pobrinuli za dosta kolača, kako bi taj dan proslavili što ugodnije i veselije.

Gledali smo 2 vrlo lijepa igrokaza izvedena po Kazalištu lutača, te uz glazbu, jefo i piće zabavljali smo se na naš dječji način do mile volje.

Odrasli pioniri i pionirke plesali su narodna kola i ostale plesove, dok smo se mi manji uz razgovor i šalu zabavljali sve do 12 sati. Svaki smo dobili po 2 sendviča i čašu malinovca, a kolača koliko je tko mogao pojesti. Nitko nije bio gladan i žedan, već zadovoljan, raspoložen i slobodan.

Organizacija proslave bila je odlična što imamo zahvaliti našim nastavnicima, koji nisu žalili truda ni vremena za taj naš najmiliji dan.

Ova prva priredba ostat će nam u trajnoj uspomeni, a nadamo se, da će idućih godina biti još ljepše i bolje.

S Titom u bolji život!

Krešimir Profeta, IV. b. raz.

Sličice sa izleta

Kroz polje i šumu,
Dok vjetrić blago piri,
Trče na sve strane,
Veseli pioniri.

Andela Grgat, VI. razred, Bregana

Baka

Kraj ognjišta baka sjedi
Stare svoje kosti grije,
Miluje nas sve po redu,
Krezuba se jedna smije.

Raspreda nam stare priče,
I o sebi, dok je ona mlada bila
Tad joj suze tiho teku.
Oh kako je onda mila.

Vrlo rado slušamo je,
Pletemo joj sijede kose,
A ona je onda sretna
Kao da ju vile nose.

Nekad baka kraj ognjišta
Rado sjeda pa i đrijeva,
Al' ju brzo seka budi,
Da joj njenu lutku sprema.

Svu je ljubav nama dala
Za počinak sat ne ište,
I nikad se ne potuži
Da ju stare kosti tište.

Anuška Nakić, VII. b. r.

Zima

Svuda tiho, svuda pusto,
Živoga već glasa nigdje.
Kao da je život susto,
Mrtvilo je gluho svugdje.

Nema cvijeta, nema ruže,
Nema one sjajne rose,
Tek pahuljci snijega kruže,
Pa nam cvijeta sliku nose.

Predugo nas bije veće
Zima ljuta. Hoće l' skoro
Divno sinut pramaljeće?
Ah, to ide sporo, sporo . . .

Ljubica Garašić, učen. VII. r.

SPORT

GODIŠNJA SKUPŠTINA NK »SAMOBOR«

Samoborski nogometni klub, koji je tokom g. 1956. na sportskom polju zabilježio lijepe rezultate, održat će svoju godišnju skupštinu u nedjelju 27. I. o. g. u prostorijama čitaonice »Narodni dom«.

Nogometni klub, jedno od najaktivnijih društava u Samoboru s velikim brojem članova i prijatelja željno očekuje tu skupštinu, jer će tada biti svi upoznati s radom, uspjesima i neuspjesima te poteškoćama na koje je klub tokom protekle godine nailazio. Bit će iznijeta bilanca rada, koja držimo, zadovoljava. Treba uzeti u obzir, da je klub amatera, iako već u Zagrebu ima pojava, da se u nekim manjim klubovima vodi i neamaterska politika.

Skupština 27. o. mj. bit će neobično važna za daljnji rad i opstanak kluba, a vjerujemo da nije svejedno Samoborcima, da li će u Samoboru postojati jaki nogometni klub ili će pak sport, koji je u Samoboru na slaboj visini čisto prestati.

Pozivaju se svi članovi igrači prve i juniorske momčadi kao i svi prijatelji nogometnog sporta, da dođu u što većem broju na skupštinu i time pokažu svoje simpatije prema našim nogometašima, a time će ujedno dati veliku moralnu podršku samom klubu. — Skupština će početi točno u 9 sati u Narodnom domu.

KINO »NARODNI DOM« PRIKAZUJE

U DRUGOJ POLOVICI MJESECA SIJEČNJA 1957.:

16.—17. »MALI BJEGUNAC« — američki film. To je priča o dječacima u siromašnom predjelu velikog grada New Yorka.

19.—21. »UKROČENA GOROPADNICA« — američki film u bojama — muzička komedija. U glavnim ulogama Kathryn Grayson i Howard Keel.

23.—24. »ŠAMPION SVIJETA« — ruski film.

26.—28. »ROBINZON KRUIZOE« — američki film u bojama raden po romanu Daniela Defoe-a.

30.—31. »IZA SPUSTENH ZAVJESA« — talijanski kriminalni film. U ovom filmu kamera nas vodi uvjerljivo kroz svijet podzemlja u ničiju zemlju u carstvo poroka, čiji su korjeni duboko u srediština velikih gradova.

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA Kotar Zagreb

ODJEL ZA KOMUNALNE POSLOVE

Predmet: Čišćenje nogostupa od snijega te sanjkanje na javnim površinama.

U Samoboru, dne 14. I. 1957.

OGLAS

Vlasnici i organi upravljanja, odnosno nadstojnici nekretnina (kuća, zemljišta i t. d.) koje leže uz javne površine dužni su, kad padne snijeg, očistiti nogostup od snijega, a u slučaju da nastane poledica, dužni su nogostup posipati pijeskom, piljevinom, pepelom ili sličnim materijalom.

Snijeg se ne smije čistiti na takav način ili takvim oruđem, da se oštećuje nogostup. U slučaju, da danju pada snijeg ili se hvata poledica ima se nogostup po potrebi čistiti odnosno posipavati i više puta na dan. Ako noću opet padne snijeg ili nastane poledica imaju se nogostupi očistiti odnosno posipati idućeg dana najkasnije do 7 sati u jutro.

U koliko bi se nagomilani snijeg na krovovima kuća mogao odroniti i ozbiljno ugroziti sigurnost prolaznika, mogu vlasnici odnosno organi upravljanja kuća, bacati snijeg s krova na javne površine, u koliko ne mogu za to iskoristiti dvorište. U slučaju preopterećenja krova treba tražiti za bacanje snijega na javne površine odobrenje od Odjela za komunalne poslove NOO-e Samobor.

Prigodom bacanja snijega valja s oba kraja pročelja zgrade postaviti prečke s uobičajenim znakom. Izbačeni snijeg ima se odmah složiti u hrpe tako, da nogostup i kolnik ostanu prohodni, a ulični jarci i kanalske slivnice slobodni. Snijeg iz dvorišta ne smije se izložiti na javne površine bez odobrenja Odjela za komunalne poslove NOO-e Samobor.

Sanjkanje i skijanje može se vršiti na svim terenima, koji ne služe za potrebe javnog saobraćaja, a iznimno se odobrava sanjkanje i skijanje ulicom Maršala Tita i Bregovinom ulicom, sve do spoja tih ulica (kod crkve), te Stražničkom ulicom do gradilišta gimnazije.

Prekršitelj kaznit će se u skladu sa čl. 32. Odluke o javnom medu, miru i čistoći NOK-a Zagreb.

Načelnik: Vlado Mataušić, v. r.

POZIV

za podnošenje poreznih prijava za god. 1956.—1957.

Na temelju čl. 71. Uredbe o porezu na dohodak (»Službeni list FNRJ« br. 18.-56.) pozivaju se svi porezni obveznici da podnesu porezne prijave

U ROKU OD 16. — 31. SIJEČNJA 1957. GODINE

Porezne prijave po ovom općem javnom pozivu dužni su podnijeti:

1. Vlasnici zanatskih i ugostiteljskih radnja,
2. Osobe koje obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost,
3. Vlasnici zgrada, druge imovine i imovinskih prava,
4. Porezni obveznici poreza na dohodak od poljoprivrede za prihode ostvarene iskorištavanjem zemljišta za druge svrhe izvan poljoprivrede (vađenje pijeska, šljunka i kamena, pečenje cigle, vapna, ugljena i sl.),
5. Porezni obveznici poreza na dohodak izvan poljoprivrede (od vršalica, trijera, kotlova za pečenje rakije i sl.).

Vlasnici zanatskih radnja kojima se porezna osnovica utvrđuje unaprijed (»paušalisti«) u poreznoj prijavi će navesti bruto promet koji predviđaju da će ostvariti u godini 1957. kao i troškove koji će biti potrebni za ostvarenje bruto prometa, dok ostali porezni obveznici kojima se porezna osnovica utvrđuje po isteku godine iskazat će u poreznoj prijavi bruto promet koji su ostvarili u 1956. g., kao i troškove koji su bili potrebni za ostvarenje prijavljenog bruto prometa. Prednje podatke treba za svaki izvor prihoda posebno iskazati s naznakom mjesta gdje se nalazi izvor prihoda.

Porezni obveznici koji su dužni voditi poslovne knjige dužni su uz poreznu prijavu priložiti slijedeće:

- a) Početni i završni inventar za 1956. god.,
- b) Iskaz prihoda i rashoda za 1956. god. s obrazloženjem pojedinih stavaka,
- c) Iskaz nabavljenih i utrošenih sirovina i polufabrikata, te pomoćnog materijala,
- d) Iskaz proizvedenih i prodanih gotovih proizvoda.

Posebno se skreće pažnja poreznim obveznicima, koji su dužni voditi poslovne knjige da točno postupaju po prednjem obrazloženju.

Porezna prijava predaje se Odjelu za financije NOO-e Samobor, izravno ili putem pošte.

Nepismeni i nedovoljno pismeni porezni obveznici, koji nisu dužni voditi poslovne knjige, mogu svoje prijave dati i usmeno u zapisnik kod financijskog organa NOO-e Samobor pružajući sve podatke za razrez poreza.

Porezni obveznici koji u naprijed određenom roku ne podnesu poreznu prijavu, platit će u smislu čl. 73. Uredbe o porezu na dohodak na ime povećanog poreza 3% od razreznog poreza, a koji ni na individualni poziv financijskog organa ne podnesu poreznu prijavu platit će na ime povećanog iznosa poreza 6% razreznog poreza.

Vlasnici zgrada do daljnega ne trebaju podnijeti porezne prijave.

Samobor, dne 5. siječnja 1957.

ODJEL ZA FINANCIJE

NARODNI ODBOR OPĆINE SAMOBOR raspisuje

I. JAVNO NADMETANJE

za izvođenje radova na izgradnji stanova u prostorijama nedovršenog I. kata Zadrugnog doma u Gradanjcima.

Nadmetanje će se održati 16. veljače 1957. u 8 sati prije podne u prostorijama Odsjeka za prosvjetu i kulturu NO-a općine Samobor (Trg kralja Tomislava br. 20.).

Predračunska svota iznosi 2.000.000 dinara.

Uvjeti i tehnička dokumentacija stoje na uvid interesentima svakog radnog dana od 10 do 12 sati u prostorijama istog Odsjeka.

Ponudači će prije javnog nadmetanja dostaviti troškovnike u zapečaćenoj kuverti istom Odsjeku, kao i garantno pismo o položenoj kauciji.

Nadmetanju mogu prisustvovati i predstavnici ponuđača.

NATJEČAJ

Poljoprivrednoj stanici u Samoboru, potreban je službenik administrativne struke — računovodstvo i administracija. Plaća po uredbi.